

סוכה פרק ראשון סוכה

ב.

עין משפט
גרי מצודה

א גמ' פ"ה מה' סוכה
כלי טע"ז א"ת ס"י
מ"ט טע"ז
בב ב ג מ"י מ"ב
מלכות
הלכה א:

לעני רש"י

פ"י"ל (פ"י"ל).
סג של קנה סוכ.
יב"ק. אגון.
לישק"א. ר"ק (נמח).
בג"ר"ס (ב"ר"ל"א).
שק של רע"ב ומשמש
להם גם לשיכרה.

רבינו חננאל

ומקשינן אי הכי ר'
אליעזר אחת קטנה ואחת
גדולה היה לו לומר.
כלומר דין הקטנה כדון
הגדולה סתמא לסיכור.
ועוד הא אשכחן בירא
דרי אליעזר לחומרא דוא.
דהיא מחצלת קנים גדולה
מסככין בה ר' אליעזר
אומר אם אינה מקבלת
טומאה (מסככין בה).
אלא אמר רב פאס כולי
עלמא קטנה לא פליגי
דסתמא לשיכרה. כי פליגי
בגדולה. תא קמא רב
סתם גדולה לסיכור ור'
אליעזר סבר סתם גדולה
נמי לשיכרה. והכי קתני ר'
אליעזר אומר אחת גדולה
ואחת קטנה. סתם עשייתן
לשיכרה עד שירוש לשם
סיכור. תו רבנן מחצלת
של שיפה ושל גמי. גדולה
מסככין בה קטנה אין
מסככין בה. ושל קנים
ושל הילין. גדולה מסככין
בה ארונה אין מסככין
בה. (ר' יוסף) ר' יוסעאל
בר יוסף אומר משום
אביי אחת זו ואחת זו
מסככין בהן. וכן היה
ר' דוסא אומר כדבריו.
תנן התם כל החצולות
מטאות טמא מת דברי ר'
דוסא. והתמיס אומרים אף
מדרס. דבתנן במסכת נדה
כל המטמא מדרס טמא
טמא מת. מאי חצולות.
אמר ר' אבא מובלי.
פ"י עושין כמין יריעות
צרות ואחר כך תפרין
אותן ועושין סוף תפישות
וכסויין. ריש לקיש אמר
מאי חצולות. מחצלות.
משם. ואמר ר' ירמיה כפרת
אמר ר' ירמיה. שבתחלה
נשתבחה תורה מישראל
עלה עזרא מבבל וישראל.
חזרה ונשתבחה עלה ר'
חייא ובניו וישראל. וכן
אמר. לא נחלק ר' דוסא
וחכמים על המחצלות
של אושא

אחת קטנה ואחת גדולה טביעי ליה. פירש בקונטרס דליפכא
גרסינן ובמתניתין גרסינן אחת קטנה ואחת גדולה ופריך
לדחת גדולה ואחת קטנה מיבעי ליה לדרך התנאים ככל מקום
דההוא דפשיטא ליה מני כרישא דתתן כרישא (דף טו): אחד יבנה
ואחד כל מקום שיש בו בית דין ובבבא
קמא (דף יג): אחד החופר בור ואחד
החופר שיח ומערה ובמסכת סוטה
(דף מג.) אחד הבונה ואחת הלוקח
ואחד היושב וטובה מן התם גבי
מערכי מלחמה ונראה דלן ר' לריה
מזור ובונו לבאן דהכי נמי מן
בבבא דרין (דף לג.) אחד דיני ממונות
ואחד דיני נפשות כדרישה ומקירה
ותנן נמי בפ' הולין (יבמות מא.) גבי
הבונה אחד בתולות (ואחד קטנות)
ואחד בעולות ובפרק הבא על
יצמתו (שם דף נג.) אחד המערה
ואחד הגומר ובפרק המפקד (נ"מ
דף מ.) מניא אחד הלוקח ואחד
המפקד לפקטים ומפרש התם כי
היכי דמפקד מקבל פקטים לוקח נמי
מקבל פקטים ככל הני מוכרי הפשוט
באחרונה אבל היא דיבנה ר' לריה
היא דלפי מנא קמא שזמר אין
תוקעין אלא דיבנה קח מהדרי ליה
אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו
בית דין וכן ביבמות פרק האשם (דף
קטו.) דקאמרי בית הלל לא שמענו
אלא כנאה מן הקליר בלבד אמרו
לכו ג"ש אחת כנאה מן הקליר ואחת
כנאה מן האשים וה"ג הזכיר ת"ק מחצלת
גדולה ועל זה שייך לאדורי אחת היא
גדולה ואחת היא קטנה כלומר כמות
היא הקטנה ואינה חלוקה לרין שני:
של שיפה ושל גמי. כפיפא פליגי
ר' דוסא ורבנן בשל קנים ושל
חילת משמע בשל שיפה ושל גמי לא
פליגי ויולא אשכחן כהדיא דפליגי בשל
גמי לענין מדרס והא דלא מני ליה
הכא למאן דלמר מאי חוללות מזבלי
ינחא דלן זה מחצלת ואפילו לריש
לקיש דלמר מחצלת ממש לא מני
לה הכא משום דלא איתשיל הכא אלא
לאשמעינן צמק היסת. ובמה אין
מסכין: וישל ח"ת. בקטנה
מיירי: תנן התם ב"ה החיצונית
משנה במסכת עדיות פרק שלישי
מיטמא טומאת מת בדלית ליה
דגנפא מוקמי לה דחשיב בית קיבול
ואע"ג דפשוטי כלי עץ רחבים כד
העשירי דלית עליהם דבר כדף של
נחומין מטמאין מדרבנן כדאמר פרק
המוכר את הבית (נ"ב דף טו.) הכא היכא דלית להו
דגנפא עשין לסיכור: עלה הא"י מבבא וישראל. שלמד
משמיעה ואבטליין כדאיתא בפסחים פרק אלו דברים (דף סו.):

והכי קאמר. עשאה לשיכרה כהדיא
זה ואם אנו יכולין לומר זה שהיא
פריש מסככין בה ואינה מקבלת טומאה.
פליגי דסתמא לסיכור דבין תנא
גדולה ואמרינן דסתמא לסיכור כי
לקטנה ולא מנייה משום דלכר
גדולה הוא דלמרת בה סתמא
לסיכור הא קטנה סתמא לשיכרה:
ואתא ר' אליעזר למימר. קטנה
גדולה לאס עשאה לשיכרה כהדיא
מקבלת טומאה ואין מסככין בה ואם
יש לומר זה שהיא לסיכור והכי דמי
כגון שעשאה סתם מסככין בה ואין
מקבלת טומאה: אי הכי. דרבי
אליעזר קטנה כגדולה תמא לאשמעינן
אחת גדולה ואחת קטנה בתמיה דכי
תנא הכי משמע דגדולה קטנה תמא
לאשמעינן כך כמותה בירמא. ולי
נראה איפכא דגרסינן בתמיה אחת
קטנה ואחת גדולה והכי פריך אחת
גדולה ואחת קטנה מיבעי ליה. דלי
כדגרסינן לה לא ידענא פירכא מאי
היא דלחת גדולה ואחת קטנה משמע
קטנה כגדולה דהכי משמע אחת היא
הגדולה ואחת היא הקטנה כלומר
כמותה היא ואינה חלוקה לרין שני. וכן
דרבי התנאים ככל מקום דהיא
דפשיטא ליה מנא כרישא ואותו השני
כנאה לאשמעינן שהוא שיה לו הוא
שונה אחריו כדתנן גביה (דף טו):
אחד יבנה ואחד כל מקום כ"ו ובבבא
קמא (דף יג): אחד החופר בור ואחד
החופר שיח ומערה כ"ו ובמסכת סוטה
(דף מג.) אחד הבונה ואחד הלוקח
ואחד היושב וטובה מן התם גבי
מערכי המלחמה הכי: אס אינה
מקבלת טומאה. כלומר אס בפירוש
עשאה לסיכור אין אי לא לא. אלמא
למנא קמא סתם גדולה לסיכור ור'
אליעזר סתמא לשיכרה: אלא אמר
רב פפא כ"ו. ומאי עשאה לשיכרה
דקתני בתמיהה דרבי אליעזר הכי
קאמר עיקר עשייתה לשיכרה עד
דעביד ליה לסיכור כ"ו ומלמיה דתנא
קמא הכי מפרשא כדלוקימנא
מעיקרא רישא כגדולה דקתני כהדיא
וסיפא בקטנה והכי קאמר ואם קטנה
היא ועשאה בפירוש לסיכור מסככין
בה סתמא לשיכרה ואתא ר'
אליעזר למימר אף גדולה שיה היא
לקטנה דכי עביד לה סתם הוי עשאה
לשיכרה ומקבלת טומאה ואין מסככין
בה ואינה מקבלת טומאה: שיפה. פו"ל: גמי. יו"ק
דבין רכין הלכך סתם קטנה יש בהן לשיכרה לא שנה גדולה מעשה
שרשרות שהיא עבה ואינה חלקה לא שנה ארונה שהיא חלקה והיינו
דקתני גדולה מסככין בה קטנה אין מסככין בה ואין חלוקה בין גדולה לארונה. אבל של קנים הן קשים וכן של חילת לשק"א והקלת שלה
עב: גדולה. מעשה עצות וקליעה מסככין בה אפי' קטנה דלינה לשיכרה לפי שהיא עבה ואינה חלקה ועץ שלהן קשה: ארונה אין
מסככין בה. דסתמא לשיכרה דלא היו רגילין לארונה אלא לשיכרה שתהא חלקה ונוחה: כל החוללות. לקמן מפרש מאי היא: מעטמות
עמא מת. כלומר כלי הם מן הסתם ומקבלות טומאה. והאי דנקט עמא מת משום דבני אפלוגי כדמדרס שהוא אב הטומאה נקט נמי עמא
מת שהוא אב הטומאה והכי קאמר החוללות כלי הם לטומאה אבל אינם מיוחדות לשיכרה: שהן נעשות אב הטומאה כדמדרס הזו ואין אחת מולא
שיכה אב הטומאה אלא ע"י המת עלמו שיהיו הן טמאות מת דברי ר' דוסא: והתמיס אומרים עמאות מדרס. על ידי מדרס נעשות אב
הטומאה לפי שעשויות לשיכרה: מדרס אין עמא מת לא. בתמיה: והתנן כל המטמא מדרס מעמא עמא מת. והוא הדין לכל הטומאות
כגון גוגע בשקר ובגבילה. והאי דנקט עמא מת משום דכאז הטומאה מיירי והכי קאמר כל הנעשה אב הטומאה על ידי מדרס נעשה אב
הטומאה כשהוא עמא מת דלן לך מיטמא מדרס אלא המיוחד לשיכרה דע"י דשמיס כלו הוא וכל שהוא כלי למדרס מיטמא ככל
טומאה ואפילו הוא פשוטי כלי עץ דילפינן ליה בק"ו במסכת שבת (דף עז.) מפך כמת מנין ודין הוא כ"ו. וסיפא דהיא משנה יש שהיא
מטמא טמא מת ואיטו מטמא מדרס והיינו מה שהיא כלי אבל אינו מיוחד לשיכרה דמטמא ככל טומאות חוץ מטומאת מדרס שאם שכת עליו
הזו ולא נגע בו טהור דלגבי מדרס מיוחד לך בעינן כדאמר ר' יואל זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו: אימא אף כדמדרס. ככלי הן ועשוין
לשיכרה: מובלי. כול"ס ועשי לרועה להניחן תחת ראשו ולשכב: רייני פפרס. יסרינן דבאין עליו לכפרתו של ר' חייא ובניו יהיו ולשון כבוד
הוא זה כשהוא מוכר אביו או רבו לאחר מיתתו כ"ל ק"ו: כשנשכחה סורה מישראל. לא נשתבחה כולה קאמר אלא הלכות שבויות מניי כדמירא
שהיו ראשי ארץ ישראל כדאמר ר' פסחים כאלו דברים (דף טו.): עלה הלל הכנלי. שמיס שגלה יבניה החרש והמסגר עמו היכה ישיבה מאיזה בבבל:
שהן

6 ר"ל מ"ו. 7 א. 8 א. 9 א. 10 א. 11 א. 12 א. 13 א. 14 א. 15 א. 16 א. 17 א. 18 א. 19 א. 20 א. 21 א. 22 א. 23 א. 24 א. 25 א. 26 א. 27 א. 28 א. 29 א. 30 א. 31 א. 32 א. 33 א. 34 א. 35 א. 36 א. 37 א. 38 א. 39 א. 40 א. 41 א. 42 א. 43 א. 44 א. 45 א. 46 א. 47 א. 48 א. 49 א. 50 א. 51 א. 52 א. 53 א. 54 א. 55 א. 56 א. 57 א. 58 א. 59 א. 60 א. 61 א. 62 א. 63 א. 64 א. 65 א. 66 א. 67 א. 68 א. 69 א. 70 א. 71 א. 72 א. 73 א. 74 א. 75 א. 76 א. 77 א. 78 א. 79 א. 80 א. 81 א. 82 א. 83 א. 84 א. 85 א. 86 א. 87 א. 88 א. 89 א. 90 א. 91 א. 92 א. 93 א. 94 א. 95 א. 96 א. 97 א. 98 א. 99 א. 100 א.

מוסף רש"י

בגדולה מסככין בה.
דלא לו הוא, דסתמא
לסיכור (וע"ר סו.) כל
המטמא מדרס טמא
טמא מת. שאין לך כל
הראוי למושב הוב שאין שם
כלי עליו וראוי לקבל כל
טומאות. והא דנקט טמא
מת משום דמיהא דמדרס
היא דלא הטומאה הוא,
והכי קאמר כל הראוי
להיות אב הטומאה כדמדרס
הזו, הרי הרי הרי הרי הרי
הטומאה אס נגע במת או
נעשה כהאל התם וזהו
הדין עלך סוכה